

“Οι υπολογιστές είναι άχρηστοι. Σου παρέχουν μόνον απαντήσεις.” Pablo Picasso

Σε αντιδιαστολή με την άποψη του Picasso, ο Isaac Asimov, που αν και περισσότερος γνωστός για το συγγραφικό του τάλαντο στο είδος της επιστημονικής φαντασίας ήταν βιοχημικός και καθηγητής στο πανεπιστήμιο της Βοστώνης, έρχεται να μας πει:
“Δεν φοβάμαι τους υπολογιστές. Φοβάμαι την έλλειψή τους.”

Οι αλλαγές που κόμισε η ψηφιακή τεχνολογία στη ζωή του πολίτη, στις ανεπτυγμένες τουλάχιστον οικονομίες, ήταν επαναστατικές. Μπορούμε να ισχυριστούμε ότι ανέτρεψε το σύνολο της καθημερινότητας.

Αυτό που υπήρχε, υπάρχει και κατά τα φαινόμενα θα συνεχίσει να υπάρχει ανάμεσα στον υπολογιστή και τον άνθρωπο, είναι η οθόνη, ο τρόπος επικοινωνίας με το «μηχάνημα». Μέχρι το τέλος της δεκαετίας του '70 η λογική της οθόνης στην πατρίδα μας ήταν άγνωστη.

Αν τα πρώτα πλήθη Αθηναίων που συγκεντρώνονταν στα ηλεκτρικά καταστήματα του κέντρου για να παρακολουθήσουν το καλοκαίρι του '69 τον περίπατο του N. Armstrong στη Σελήνη ήταν οι πρώτοι επισκέπτες του νέου οπτικοποιημένου σύμπαντος, στις μέρες μας δεν πρέπει να υπάρχουν πολίτες που να μην ανήκουν σε αυτό το παγκόσμιο ηλεκτρονικό γίγνεσθαι.

Για την επίδραση της οθόνης της τηλεόρασης, εκείνο το μακρινό καλοκαίρι στην Ελλάδα έπλασε τον τρυφερό, ενδιαφέροντα μύθο του ο Κώστας Καπάκας το 2006 και με τον διτό τίτλο Urania (ανάμεσα σε γυναικείο όνομα και μάρκα τηλεόρασης), μας χαρίζει μια νοσταλγική ταινία.

Στις μέρες μας, στην εποχή μας πια, σερβιτόροι σε *avant-garde* ταβερνεία χτυπούν σε μικρές φορητές οθόνες την παραγγελία, οι γιατροί ατενίζουν μόνιτορς, οι ναυτικοί GPS

και ραντάρ, οι νεότεροι σέρνουν τα ακροδάκτυλα τους πάνω σε «έξυπνα» κινητά, εκατομμύρια άλλοι κερδίζουν το βιός τους πίσω από μια οθόνη, μοντέρ, ηχολήπτες επίσης, ακόμα και παραδοσιακά «βρώμικα» επαγγέλματα «οθονοδρομούν». Μηχανικοί, «πριζάρουν» κινητήρες και όπως άλλοτε οι παθολόγοι που αφουγκράζονταν με τα ακουστικά και ένοιωθαν με τα χέρια τους το κορμί του ασθενούς βασίζονται τώρα πάνω στις οθόνες για μια σωστή διάγνωση, έτσι και αυτοί κοιτούν ενδείξεις στα μόνιτορς αντί να εκπαιδεύουν τις αισθήσεις τους, όπως οι παλιότεροι μάστορες.

Το αυτό και για τους φωτογράφους που κινδυνεύουν να γίνουν περισσότερο χειριστές προγραμμάτων και λιγότερο οπτικοί καλλιτέχνες αφού συχνά δαπανούν περισσότερο χρόνο μπροστά στην οθόνη του υπολογιστή, «στρώνοντας» τις εικόνες και λιγότερο πίσω από το κλείστρο, δημιουργώντας.

Ε! λοιπόν εντάξει με την αναπόφευκτη επιδρομή της οθόνης στους επαγγελματικούς χώρους, αλλά η επιβολή της είναι μεγαλύτερη σε αυτό που αποκαλούμε καθημερινότητα ή ακόμα και ελεύθερο χρόνο. Όπως στις ατελείωτες ώρες που σπαταλά ο σύγχρονος άνθρωπος στις οθόνες της τηλεόρασης δεχόμενος ανυπολόγιστες δόσεις αποβλάκωσης.

Στα μέσα μαζικής μεταφοράς, στα βαπόρια και στα αεροπλάνα, στα αεροδρόμια κάθε κουλτούρας, ηλικίας άνθρωποι είναι σκυμμένοι πάνω σε οθόνες. Είτε υπολογίζοντας πάνω σε πολύπλοκα «εξέλ», είτε γράφοντας σε κειμενογράφους, είτε παίζοντας, είτε βλέποντας ταινίες, είτε διαβάζοντας βιβλία σε ηλεκτρονική μορφή, είτε στέλνοντας και δεχόμενοι πάσης φύσεως μηνύματα. Οι χλωμές αποχρώσεις που εκπέμπουν οι οθόνες φωτίζουν ολοένα και περισσότερα πρόσωπα. Το αν τα φωτίζουν σωστά είναι ένα ερώτημα...